

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА на специалност СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ

Област на висше образование:	3. Социални, стопански и правни науки
Професионално направление:	3.4. Социални дейности
Образователно-квалификационна степен:	бакалавър
Професионална квалификация:	социален работник

Специалността *Социални дейности* от професионално направление **3.4. Социални дейности** за образователно-квалификационна степен “бакалавър” и професионална квалификация “социален работник” има за цел да подготви специалисти с възможност за пълноценна реализация в социално-профилактична, социално-подкрепяща, социално-подпомагаща, организационна и изследователска дейност в работни полета със специфични социални проблеми и рискове за индивиди, групи и общности.

Квалификационната характеристика на завършилите специалност *Социални дейности* с образователно-квалификационна степен „бакалавър“, придобили висше образование в Шуменския университет “Епископ Константин Преславски”, както и учебният план, осигуряващ неговата подготовка, са съобразени с Наредбата за държавните образователни изисквания за придобиване на висше образование за образователно-квалификационна степен “бакалавър”, “магистър” и “специалист” – ПМС № 162/2002 г., с Националния класификатор за професиите, МТСП, 2006 г., изм. ДВ, бр. 8/12.09.2003 г., съобразно придобитото образование, професионална квалификация и правоспособност и представя основните цели на обучението и възможностите за професионалната им реализация. В основата на квалификационната характеристика стоят принципите, изискванията, стандартите от Резолуциите на Съвета на Европа за академично образование и стремежа за доближаване на подготовката на бъдещите социални работници до високите стандарти на Европейския съюз.

1. ЦЕЛИ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

Специалността *Социални дейности* има за цел да подготви професионалисти с широкопрофилна фундаментална подготовка, адаптивни съобразно променящите се условия, с теоретични знания, практически умения и компетенции за осъществяване на самостоятелна професионална работа и работа в екип в сферата на социалната сигурност, защита и услуги, в социалната работа с превантивен, посреднически, консултативен, специализиран, подпомагащ и изследователски характер.

Целта определя насочеността на обучението на студентите в образователно-квалификационна степен “бакалавър” към:

- Цялостна фундаментална, общотeоретична и общопрофесионална подготовка, която осигурява интегративни и интердисциплинарни знания в сферата на социалните дейности
- Професионални умения, за оказване на социално-подкрепяща помощ
- Образователна среда, както за опознаване на професионалните реалности и предизвикателства в социалната практика, така и за овладяване на методи и техники за самостоятелна подготовка, осигуряващи учебна самостоятелност на младия специалист
- Подготовка за изпълнение на професионалните задължения в съвременното информационно общество, чрез добиване на компютърна и информационна грамотност
- Адекватен личен опит, съответстващ максимално на бъдещата му професионална дейност като социален работник

Така в квалификационната характеристика на специалиста “бакалавър” на преден план се извеждат следните акценти:

- Изисквания относно подготовката на социалния работник като висококвалифициран, мобилен и адаптивен специалист в областта на социалната сигурност и социалната защита, теоретично и практически подготвен за работа в мултидисциплинарен екип, който притежава професионални и личностни качества и компетентности за работа в социалната сфера от превантивен, посреднически, консултативен, специализиран, подпомагащ и изследователски характер;
- Изграждане на професионално-личностни качества, способности и стремеж към непрекъснато самоусъвършенстване, самообразование и саморегулация, т.е. качества и способности, благодарение на които социалния работник ще осъществява непрекъснато качествени изменения в сферата на собствената си професионална дейност;
- Съвременни критерии за качеството на висшето образование, като от студентите – бъдещи социални работници се изискват умения за анализиране и интерпретиране на теоретичната информация в областта на социалната работа и реализирането ѝ в практиката.

II. КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ – компетенции на завършилите студенти образователно-квалификационна степен “бакалавър”

Обучението на бъдещия социален работник е насочено към формиране на интелектуално-познавателна, мотивационно-ценностна, социално-комуникативна и действено-практическа компетенции.

II.1. Област и обхват на знанията

Завършилият специалността **Социални дейности** трябва да:

- владее и реализира в практиката знания от различни научни области с интегративен и интердисциплинарен характер като знанията за: човека, социалните общности и обществото като цяло, социалните системи и макрообществените процеси, поведенческите науки и социалната психология, социалната защита и услугите, теориите, инструментариума, методите и видовете модели на социалната работа, компютърните методи на работа и обработка на социална информация, за управлението и социалните изследвания;

- оперира с понятия, категории, принципи и закономерности, форми и равнища на социалната работа, икономическите и професионално-ценностните ѝ аспекти, основите на правното осигуряване на социалната работа и дейности;
- осъществява професионална практическа дейност в институции, организации и служби на социалната сигурност и защита в държавния, публичния, частния и неправителствения сектор, на национално, регионално, общинско и фирмено равнище;
- интегрира теоретичните знания с практическия опит като гаранция за ефективна помощ и професионална компетентност;
- професионално да осъществява профилактика, активно да взаимодейства, консултира, посредничи и подпомага клиенти - индивиди, семейства, групи и общности от населението в неравностойно положение;
- предоставя различни социални услуги и дейности за адаптация, интеграция, реинтеграция и рехабилитация, да увеличава степента на тяхната самостоятелност, да взема решения, идентифицира и насочва ресурси и възможности като преодолява социалната изолация и допринася за регулирането на социалните отношения, да преодолява конфликти за постигане на социална кохезия в обществото и региона, на национално и локално равнище, изграждане на социални мрежи;
- познава и прилага нормативната база в социалната сфера и институции;
- има изградени умения за: междуличностно взаимодействие, вземане на решения, нормативни и административно-делови компетентности;
- извършва научно-изследователска работа в социалната област, анализи и мониторинг на състоянието и развитието на обектите на социалната работа, на професионалната ѝ практика, да провежда анкети, подготвя доклади, да представя комплексни оценки, да работи с документация;
- усъвършенства организацията на собствената си дейност и условия на труд в съответствие с изискванията на модерната съвременна социална работа, да разширява възможностите за обмен на опит в рамките на професията, професионалната рефлексия и научна дискусия за социалната работа и интердисциплинарната съвместна работа.

II.2. Област и обхват на уменията

II.2.1. Лични компетенции:

- Поддържане на широка осведоменост за новостите в областта на социалните дейности;
- Изграждане на умение за по-нататъшно самообучение и самоусъвършенстване
- Създаване на умения за поддържане на професионални взаимоотношения, изградени на основа на общи интереси за работа в екип;
- Формиране на професионална мотивираност и отношение към бъдещата професия
- Развиване на аналитично, конструктивно мислене и критична наблюдателност, изявена в бързо ориентиране, констатиране и оценяване на реалната визия в конкретна социална среда;
- Формиране на култура на общуване и спазване на общочовешки ценности и етични норми.

II.2.2. Професионални компетенции

В професионалната си дейност завършилите образователно-квалификационна степен “бакалавър” могат да:

- осъществяват професионална практическа дейност в институции, организации и служби в държавния, публичния, частния и неправителствения сектор, на национално, регионално, общинско и фирмено равнище;
- умеят професионално и компетентно да информира клиентите чрез използване на специализирани източници по проблема, популяризиране и внедряване на утвърдени практики за въздействие върху социалното развитие на личността;
- извършват научно-изследователска работа и анализи на състоянието и развитието на обектите на социалната работа;
- провеждат анкети, подготвят доклади, да представят комплексни оценки, да работи с документация;
- усъвършенстват организацията на собствената си дейност и условия на труд, да разширява възможностите за обмен на опит в рамките на професията, професионалната рефлексия, научна дискусия и интердисциплинарната съвместна работа;
- прилагат мултипрофесионален подход в работата си и при работа в екип;
- осигуряват спазването на професионалните и етични стандарти.

III. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Завършилият специалността Социални дейности с образователно-квалификационна степен “бакалавър” придобива професионална квалификация “социален работник” и се реализира като:

▪ **СОЦИАЛЕН РАБОТНИК;**

▪ **АНАЛИТИЧЕН СПЕЦИАЛИСТ ПО СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ** - провеждащ изследвания, подобряващ или развиващ концепции, теории и практически методи и прилагащ научни знания в социалната област и социалната работа в областната и общинската администрация и други звена;

- **ПРИЛОЖЕН СПЕЦИАЛИСТ - изпълняващ задачи**, свързани с практическото приложение на знанията в сферата на държавното управление, оказване на административни услуги, изпълняване на социални дейности, социално подпомагане, регистриране на работни места, в областта на социалните грижи **в институциите на:**

- **социалната сигурност, социалната защита и социалното подпомагане**, в техните дирекции и отдели;

- **в структурите за социални услуги** – държавни, общински, частни, специализирани институции, граждански сдружения, физически и юридически лица, и други организации за:

1/ Социални услуги в общността, дневни домове, домашен социален патронаж, бюра, дневни центрове, центрове за социална рехабилитация и интеграция, за временно настаняване, защитени жилища, комплекси за социални услуги, обществени трапезарии и др.;

2/ Специализирани институции за социални услуги: домове за деца, домове за възрастни хора с увреждания, социални учебно-професионални заведения, домове за стари хора, домове за временно настаняване, приюти за безнадзорни лица, за работа с децата от улицата – скитащи, просещи, домове за временно настаняване на малолетни и непълнолетни, с противообществени прояви, наркозависими, сезонни домове, военно-инвалидни и др.;

- в институции на социалната сфера:

Агенцията по заетостта и териториалните ѝ подразделения; Държавната агенция за закрила на детето, НОИ, МЗ, областната администрация – дирекции и отдели на общинско равнище, домове за медико-социални грижи за деца и възрастни, домове за деца, лишени от родителска грижа, ресоциализационни, консултативни и корекционни центрове за деца, в пробационни служби за младежи с девиантно и деликвентно поведение, в общински комисии за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, неправителствени организации с благотворителна и хуманна цел, центрове за психично здраве, дневни и национални центрове, центрове за рехабилитация, местата за изтърпяване на наказание „лишаване от свобода”, национални съвети и центрове, фондации, структури за социални дейности към други държавни ведомства и др.

IV. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН “БАКАЛАВЪР” ПО СПЕЦИАЛНОСТ “СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ”

Бакалавърската степен се придобива след четири годишен курс /8 семестъра и 240 кредита/ в редовна форма на обучение, съгласно приложения Учебен план.

Дипломирането се осъществява в два варианта:

Първи вариант: 1. Държавен изпит – писмен;

Втори вариант: 1. Защита на дипломна работа.

V. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

- Да продължи образованието си в образователно-квалификационна степен “магистър”
- Да получи второ висше образование
- Да участва в различни форми на продължаващо обучение през целия живот